

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Частина 1

**Полтава
2021**

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Частина 1

**Полтава
ПУЕТ
2021**

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)
3-41

Друкується відповідно до Наказу по університету № 140-Н від 25 серпня 2021 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Заступник головного редактора – **О. В. Манжура**, д. е. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. М. Бобух**, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ.

Відповідальний редактор:

А. С. Ткаченко, к. т. н., директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ.

Члени редакційної колегії:

Л. М. Шимановська-Діаніч, д. е. н., професор, завідувач кафедри менеджменту ПУЕТ;

Т. В. Онішко, д. і. н., професор, завідувач сектору документознавства та інформаційної діяльності в економічних системах кафедри менеджменту ПУЕТ;

Л. С. Франко, ст. викладач, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ;

М. Є. Розоза, д. е. н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ;

Т. А. Костишина, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;

Г. В. Лаврик, д. ю. н., професор, завідувач кафедри правознавства ПУЕТ;

О. В. Ольховська, к. ф.-м. н., завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ;

О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

Н. В. Карпенко, д. е. н., професор, завідувач кафедри маркетингу ПУЕТ;

Г. О. Бірта, д. с.-г. н., професор, завідувач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи ПУЕТ;

Г. П. Хомич, д. т. н., професор, завідувач кафедри технологій харчових виробництв і ресторанного господарства ПУЕТ;

Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи ПУЕТ;

Г. П. Скляр, д. е. н., професор, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу ПУЕТ;

І. М. Петренко, д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ.

Збірник наукових статей магістрів. Навчально-науковий
3-41 інститут денної освіти : у 2 ч. – Полтава : ПУЕТ, 2021. – Ч. 1. –
334 с.

ISBN 978-966-184-417-8

У збірнику представлено результати наукових досліджень магістрів спеціальностей: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; Готельно-ресторанна справа; Харчові технології; Освітні педагогічні науки; Облік і оподаткування; Менеджмент; Інформаційна, бібліотечна та архівна справа; Публічне управління та адміністрування; Комп'ютерні науки; Філологія; Фінанси, банківська справа та страхування; Економіка; Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; Товарознавство та експертиза в митній справі; Маркетинг.

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2021

ISBN 978-966-184-417-8

Богдан Я. С., Кононец Н. В. Формування ключових компетентностей майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи як педагогічна проблема	119
Бондар С. П., Усанов І. В. Сучасні інноваційні підходи в навчальному процесі.....	124
Бондаренко В. С., Тодорова І. С. Особливості соціалізації студентів в умовах дистанційного навчання	129
Бузила М. М., Усанов І. В. Формування педагогічної свідомості майбутніх викладачів закладів вищої освіти	134
Бутенко К. А., Усанов І. В. Полікультурна освіта в сучасному вітчизняному педагогічному дискурсі.....	139
Варі Н. П., Тодорова І. С. Сучасні інноваційні технології та їх використання в навчальній діяльності	144
Веремійчик А. А., Усанов І. В. Конструктивні функції конфлікту	152
Воскобойник А. В., Кононец Н. В. Організаційно-методичні умови управління діловими комунікаціями в колективі в межах інноваційної діяльності закладу вищої освіти	157
Гриценко В. С., Кононец Н. В. Аналіз досвіду формування комунікативної компетентності у майбутніх фахівців готельного бізнесу	163
Гроза В. А., Усанов І. В. Проектна діяльність як педагогічна умова формування проектної компетентності майбутніх фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи	167
Денисенко В. В., Усанов І. В. Інформаційне середовище як фактор змін університетської освіти.....	171
Деркач А. Г., Усанов І. В. Музейна педагогіка в практиці сучасного закладу вищої освіти	178
Ємець В. Т., Шара С. О. Застосування інтерактивних технологій навчання (на прикладі викладання харчових технологій для студентів напрямку «Професійна освіта»).....	184

3. Кононець Н. В. Система ресурсно-орієнтованого навчання у процесі фахової підготовки майбутніх фахівців з готельно-ресторанної справи / Кононець Н. В. // Сучасний рух науки : тези доп. VIII міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (3–4 жовтня 2019 р.). Дніпро, 2019. – Т. 2. – С. 198–202.
4. Кравець С. Г. Формування ключових компетентностей майбутніх фахівців ресторанного сервісу у вищих професійних училищах : дис. к. пед. н. / Кравець С. Г. – Київ, 2014. – 230 с.
5. Носова І. О. Концептуальні підходи до підготовки фахівців готельно-ресторанної справи [Електронний ресурс] / Носова І. О., Машкова О. В., Хаєт Л. Г. – URL: <http://scaspee.com/allmaterials/1>. – Назва з екрана.
6. Полуда В. В. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців із готельного господарства у процесі фахової підготовки : дис. к. пед. н. / Полуда В. В. – Київ, 2010. – 364 с.
7. Тимкова В. А. Формування культури професійного спілкування у майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи / Тимкова В. А. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. – 2017. – Вип. XIV. – С. 28–34.
8. Ткаченко М. В. Формування підприємницької компетентності майбутніх фахівців ресторанного господарства у професійно-технічних навчальних закладах : автореф. дис. к. пед. н. / Ткаченко М. В. – Київ, 2018. – 20 с.

УДК 340:378.001.895

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

С. П. Бондар, магістр спеціальності *Освітні, педагогічні науки освітня програма «Педагогіка вищої школи»*

І. В. Усанов, к. ф. н., доцент – науковий керівник

Анотація. Статтю присвячено проблемі інноваційного підходу в навчальному процесі в сучасному суспільстві. Висвітлено головні та найважливіші умови подальшого розвитку інновацій у навчальному процесі.

Ключові слова: особистісно-орієнтоване навчання, дистанційна освіта, дистанційне навчання.

Abstract. The article is devoted to the problem of innovative approach in the educational process in modern society. The main and most important conditions for further development of innovations in the educational process are highlighted.

Key words: personality-oriented learning, distance education, distance learning.

Постановка проблеми. Динамічний розвиток науково-технічного прогресу, суспільних відносин та інформаційних технологій за останні півсторіччя ознаменувався тим, що інформація перетворилася в найвпливовіший чинник економічного зростання та політичної незалежності держави, підвищення рівня її інформаційної безпеки. Усе це, безперечно, вимагає перегляду традиційних підходів щодо створення, систематизації, передавання й використання інформаційних ресурсів, особливо в галузі освіти й науки.

Аналіз основних джерел і публікацій. Проблема використання нових інформаційних технологій цікавилася вчена І. В. Жилінкова [1]. Дослідник Ю. М. Бисаг аналізував проблему ролі і місця дистанційного навчання серед інноваційних моделей організації навчального процесу [2]. Вчений Р. О. Стефанчук вивчав проблему дистанційної освіти в Україні, її переваги та недоліки [3].

Формулювання мети. Метою статті є аналіз проблем інноваційного підходу в навчальному процесі в сучасному суспільстві, а також з'ясування основних понять стосовно особистісно-орієнтованого та дистанційного навчання, висвітлити головні та найважливіші умови подальшого розвитку інновацій у навчальному процесі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Нове інформаційне середовище стало підґрунтям розвитку сучасної дистанційної освіти. Хоча певні елементи дистанційної освіти використовувались і раніше в інших формах навчання (в першу чергу заочного), у повному смислі дистанційна освіта є дітищем нашого часу. Вона можлива лише з використанням найновітніших інтерактивних технологій (комп'ютерних освітніх систем у зви-

чайному та мультимедійному варіантах, електронних бібліотек і баз даних із віддаленим доступом, комп'ютерних мереж, супутникових телевізійних антен тощо) [1].

Зауважимо, що слід диференціювати поняття «дистанційна освіта» і «дистанційне навчання». Очевидно, що дистанційна освіта – це нова форма організації навчання, яка займає проміжне становище між стаціонарною і заочною формами, а дистанційне навчання – це новий метод дидактики.

На думку багатьох учених, дистанційна освіта – це організований за певними темами, дисциплінами навчальний процес, який передбачає активний обмін інформацією між учнями і викладачами, а також між самими учнями і який максимально використовує сучасні засоби нових інформаційних технологій [2].

Дистанційна освіта – це багатоаспектне явище. Тому в режимі дистанційної освіти слухачі можуть отримати підготовку в будь-яких сферах наукових знань. Не є винятком і юридична освіта. У дистанційному режимі може бути надано вищу юридичну освіту, здійснено перепідготовку юридичних кадрів та підвищення кваліфікації юристів.

Гнучкість дистанційної освіти як методу навчання багато в чому зумовлена тим, що слухач може обирати найбільш зручний для нього режим навчання (закінчити навчання не за один, а за два роки; інтенсивно навчатися в один період і знизити активність в іншій). Загальний же строк навчання, необхідний для повного засвоєння курсу, що пропонується, залежить від обсягу та характеру навчального курсу. Щодо строків навчання діапазон послуг у режимі дистанційної юридичної освіти може бути досить широким – від 2–3 місяців до 5–6 років. Так, для одержання кваліфікації (ступеня) «бакалавр», «юрист-спеціаліст» або «магістр» необхідна досить тривала підготовка слухача, а курс підвищення кваліфікації, насамперед нотаріусів потребує значно меншого часу. Якщо строк навчання юристів (передусім студентів юридичних вузів) досить великий (3–5 років), то він має поділятися на окремі навчальні модулі (курси, блоки) навчальної програми.

Такі базові навчальні курси мають бути поділені на декілька навчальних модулів або блоків навчального матеріалу. Кожен із цих модулів повинен містити як навчальну, так і контролюючу знання студентів частину. Кожен навчальний модуль може включати не тільки інформацію, яка є традиційною для підручника, але й пошукові бази даних за темою, які б містили нормативні акти, постанови судових органів, судову практику, наукові розробки, присвячені цій темі (статті, книги, автореферати дисертацій тощо). Крім того, модуль може мати вихід до Інтернету і давати змогу студентові самостійно знаходити необхідну інформацію про ті чи інші цивільно-правові інститути в інших країнах. Важливою є також частина модулю, що передбачає можливості перевірки їх практичних навичок і знань (практичні завдання, тести, контрольні запитання тощо).

У процесі навчання важливу роль відіграють нові засоби подання інформації. Крім мультимедійності (застосування анімації, тримірного зображення тощо), навчальний модуль може мати і звукове оформлення.

Використання всіх можливостей новітніх комп'ютерних технологій дасть змогу активізувати всі канали сприйняття студентами інформації, зробити процес навчання у ЗВО цікавим та плідним [1].

До позитивних аспектів юридичної дистанційної освіти, на нашу думку, потрібно віднести такі можливості, як: здобуття освіти особами, які за тих чи інших обставин не в змозі отримати її іншим способом; – здобуття освіти без відриву від виробництва, місця проживання, а також здобуття одночасно декількох освіт у різних навчальних закладах; здобуття освіти в зручний для студента час, у зручному місці та зручному темпі навчання; формування з набору незалежних навчальних курсів (модулів) оптимального індивідуального або групового плану навчання; одночасне спілкування студентів із викладачами та між собою незалежно від місця їх перебування та часу входження в інформаційну та телекомунікаційну мережу; зменшення витрат на проведення навчання (немає витрат на оренду приміщень, на дорогу до місця навчання як у викладачів, так і

студентів тощо); навчання великої кількості людей водночас; підвищення якості освіти за рахунок використання сучасних засобів, великих електронних бібліотек тощо; створення єдиного освітнього простору; використання найсучасніших досягнень інформаційних та телекомунікаційних технологій в освітньому процесі тощо.

У свою чергу негативними аспектами юридичної дистанційної освіти ми вважаємо: фактичну відсутність вітчизняних розробок кваліфікованих засобів навчально-методичного забезпечення (електронних підручників та книг, тестів та віртуальних тренажерів тощо) зі спеціальності «правознавство»; низький рівень комп'ютеризації навчальних закладів; відсутність досконалої нормативної бази існування і розвитку дистанційної освіти та державно визнаних концептуальних розробок, що нівелює її загальнодержавне значення і зводить його до корпоративних інтересів окремих груп осіб, які інколи можуть бути і не зовсім компетентними в цій галузі, та ін. [3].

Висновки. Університету необхідно і надалі продовжувати роботу над створенням навчальних електронно-інформаційних комплексів та електронної бібліотеки раритетних видань, реалізувати заходи щодо широкого доступу комп'ютерного комплексу ЗВО до інформаційно-аналітичних систем правової інформації як в Україні, так і за кордоном, адже тільки завдяки цьому можна буде досягти поставленої мети – забезпечити підготовку високоякісних фахівців у галузі права, яких так потребує сучасна правова європейська держава.

Список використаних джерел

1. Жилінкова І. В. Використання нових інформаційних технологій в юридичній освіті / І. В. Жилінкова / Проблеми вищої юридичної освіти : тези доп. та наук. повідом. наук.-метод. конф. (м. Харків, 18–19 грудн 2001 р.) / за ред. В. В. Комарова. – Харків : Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого, 2002. – С. 85–86.
2. Бисага Ю. М. Роль і місце дистанційного навчання серед інноваційних моделей організації навчального процесу / Ю. М. Бисага, О. Пічкара // Проблеми вищої юридичної освіти : тези доп. та наук. повідом. наук.-метод. конф. (м. Харків, 18–19 грудня 2001 р.) / за

ред. В. В. Комарова. – Харків : Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого, 2002. – С. 83–85.

3. Стефанчук Р. О. Юридична дистанційна освіта в Україні: поняття, сучасний стан і перспективи розвитку, переваги та недоліки / Р. О. Стефанчук // Проблеми вищої юридичної освіти : тези доп. та наук. повідом. наук.-метод. конф. (м. Харків, 18–19 грудня 2001 р.) / за ред. В. В. Комарова. – Харків : Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого, 2002. – С. 81–82.

УДК 378

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

В. С. Бондаренко, магістр спеціальності *Освітні, педагогічні науки освітня програма «Педагогіка вищої школи»*

І. С. Тодорова, к. психолог. н., доцент – науковий керівник

Анотація. У статті розглянуто актуальні проблеми процесу соціалізації студентів при застосуванні новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, досліджено форму та наслідки включення студентів у віртуальне освітнє середовище. Проаналізовано основні можливості мережевих сервісів для адаптації та соціалізації студентів заочно-дистанційного навчання.

Ключові слова: сучасні інформаційні технології, соціалізація студентів, дистанційне навчання, адаптація, віртуальне освітнє середовище.

Abstract. The article considers the current problems of the process of socialization of students using the latest information and communication technologies, explores the form and consequences of the inclusion of students in the virtual educational environment. The main possibilities of network services for adaptation and socialization of distance learning students are analyzed.

Key words: modern information technologies, socialization of students, distance learning, adaptation, virtual educational environment.

Постановка проблеми Педагогічні реалії сучасної вищої школи характеризується цілим рядом параметрів, не властивих